

A muri pentru o idee

de Teodor Burnar

În luna octombrie 2018, eram vicepreședintele unei asociații culturale naționale, calitate în care editam o revistă jubiliară, dedicată Centenarului Marii Uniri. Din rațiuni personale, dar și „de stat”, era un număr cu totul special, în jurul căruia reușisem să raliez mai multe nume sonore ale vieții publice românești, invitate să își exprime ideile și sentimentele prilejuite de marele eveniment. Printre acești invitați se găsea și un prieten de suflet, întâmplător preot catolic și frate franciscan. Articolul său, unul mai degrabă sociologic decât teologic, a fost primul și, cu siguranță, unul dintre cele mai bune care mi-au fost transmise atunci când încropeam sumarul publicației.

Prin urmare, când revista a fost gata să intre la tipar, mare mi-a fost mirarea (stupoare ar fi un cuvânt mai potrivit) când am fost anunțat că publicarea revistei a fost blocată de către patronat. Bulversat, după cinci luni de muncă intensă, am căutat explicații într-o discuție unu-la-unu. Ei bine, motivul care mi-a fost furnizat atunci a fost dezonorant pentru timpurile noastre: am fost anunțat că revista nu poate merge mai departe, deoarece comanditarul acesteia – ortodox (și român și alb, dacă mi se poate permite o completare) – nu agreea includerea unui franciscan în paginile publicației, sub pretext că publicul ar fi etichetat demersul drept unul „ecumenist”. Nota bene, calitatea scriiturii colaboratorului meu, diligența sa în transmiterea articolului, generozitatea sa sufletească nu contau la nimic: omul era judecat exclusiv prin prisma confesiunii sale.

Ultragiat de această discriminare strigătoare la cer, am făcut ceea ce ar fi făcut orice om care deține luxul secolului al XXI-lea, altfel spus o coloană vertebrală: mi-am prezentat demisia, nedorind să fiu părtaș al unei asemenea politici discriminatorii. Confruntat cu intransigența mea, patronatul a dat înapoi, iar revista a fost publicată în forma inițială, menită să celebreze faptul că, indiferent de convingeri și afilieri, eram cu toții români. Era însă prea târziu pentru a mă întoarce din drum.

Au trecut de atunci doi ani, cu tribulațiile și recompensele pe care divinitatea mi le-a rezervat. Nu fac din gestul meu de onoare un titlu de glorie, pentru că, după mine, el se înscrie în firesc. Sigur că, dintr-un anume punct de vedere, a fost un gest eroic. Însă acel gest eroic a avut motivații profund intrinseci. Mi-am ascultat glasul interior, conștiința, divinul din mine, convins că se face o injustiție flagrantă. Orice altceva ar fi însemnat să pun o situație confortabilă înaintea sufletului, comoditatea înaintea adevărului. Am preferat să mor (social, financiar) pentru o idee, decât să fiu părtașul unui genocid cultural – care suprimă oameni pentru că sunt negri, catolici sau, să punem altfel problema, diferiți. O astfel de gândire nu era demnă de anul 2018, după cum nu este nici de anul 2020. Orice altă decizie ar fi însemnat să fiu complicele celor care i-au suprimat pe Stephan Ludwig Roth, pe Dietrich Bonhoeffer, pe Monseniorul Vladimir Ghika sau pe fericitul Iuliu Hossu.

De aceea, dragii mei frați franciscani din România, la ora dumneavoastră de sărbătoare, am să vă transmit două mesaje. Primul este că, din păcate, ora prigonirii Domniilor Voastre nu a trecut, așa cum o atestă episodul pe care l-am evocat nu din vanitate sau indiscreție, ci tocmai pentru a da mărturie. În pofida aparențelor de acalmie, ora pericolului nu a plecat. Oare însă nu spune Mântuitorul: „Feriți-vă când vă vor insulta, vă vor persecuta și, mințind, vor spune împotriva voastră tot răul din cauza mea. Bucurați-vă și tresălați de veselie, căci răsplata voastră mare este în ceruri; căci tot așa i-au persecutat pe profeții dinaintea voastră” (Mt 5,11-12)?

Al doilea mesaj este unul de mulțumire. În aproape un deceniu de colaborare cu „Mesagerul sfântului Anton”, am cunoscut o pleiadă de spirite superioare, a căror activitate pastorală vorbește de la sine despre calitatea lor umană și teologică. Vouă, tuturor, vă urez „la mulți ani!”, încredințat că veți ști să gestionați și înălțimile care vă așteaptă, și abisurile ce vă amenință.

La final, o confesiune: refuz să cred că Dumnezeu face distincție între ortodocși și franciscani, între oameni frumoși și oameni diformi, între oameni albi și oameni de alt pigment. Acela este începutul iadului, un iad completamente omenesc. Bunul samaritean nu era nici ortodox, nici ecumenist. Tălharul de pe cruce s-a salvat nu prin afilierea la clubul select al celor „îndreptățiți la mântuire”, ci prin curăția sufletului său. □